

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2022, čj. MPSV-2022/2564-421/1, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2023, čj. 19 Ad 8/2022-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Úřad práce České republiky – krajská pobočka pro hlavní město Prahu rozhodnutím ze dne 29. 10. 2021, čj. ABJ-5891/2021-09/05, podle § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, žalobce vyřadil od 6. 10. 2021 z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti. Žalobce se ve stanoveném termínu nedostavil na úřad práce a ani neoznámil důvod nedostavení se. Opomenutí žalobce, který si na schůzku „vzpomněl“ až po 12 dnech, nelze považovat za vážný důvod pro omluvení nesplnění povinnosti uchazeče o zaměstnání.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce zamítl a toto rozhodnutí potvrdil.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který toto rozhodnutí rozsudkem uvedeným v záhlaví zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Městský soud nepřisvědčil žalobci v tom, že důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí je nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí. Tato okolnost sama o sobě nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Dospěl však k závěru, že vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání bylo nepřiměřené povaze porušení povinností žalobce. Nedostatek intenzity porušení povinnosti ve shodě s existující judikaturou označil městský

soud za jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti. Pro posouzení, zda došlo k maření součinnosti s úřadem práce, je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zohlednit povahu (intenzitu) porušení povinnosti a důvod takového porušení. Výčet vážných důvodů obsažených v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je toliko demonstrativní. S ohledem na důsledky vyřazení z evidence uchazečů musí úřad práce hledat proporcionalitu mezi těmito důsledky a závažností porušení povinnosti.

[4] Městský soud vyšel z toho, že žalobce se ve sjednaném termínu (6. 10. 2021) na úřad práce nedostavil a svoji chybu si uvědomil až dne 18. 10. 2021, kdy se e-mailem omluvil a požádal o stanovení nového termínu. Podle městského soudu toto pochybení nedosahovalo takové intenzity maření součinnosti, aby bylo nutno přistoupit k vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání. Přestože § 31 zákona o zaměstnanosti výslovně neskýtá prostor pro správní uvážení, zakotvuje zároveň neurčité právní pojmy, v jejichž výkladu lze zohlednit individuální okolnosti případu. Z rozsudku NSS z 5. 6. 2018, čj. 6 Ads 242/2017-26, plyne, že je zcela adekvátní přihlídnout ke konkrétním okolnostem, pro které se uchazeč na úřad práce nedostavil. Z vyjádření žalobce v dané věci vyplývá, že na sjednaný termín zapomněl, své opomenutí si následně uvědomil a sám úřad práce kontaktoval s omluvou a žádostí o nový termín. Z jeho jednání nijak neplyne, že by se snažil schůzce účelově vyhnout, nebo že by neměl skutečný zájem se zaměstnat. Naopak ze správního spisu vyplývá, že vždy své povinnosti plnil a na předchozí smluvené schůzky se dostavil. Poslední schůzka byla stanovena s téměř tříměsíčním odstupem a z tohoto pohledu je opomenutí žalobce pochopitelnější. Nic zde ani nenasvědčovalo tomu, že by v den sjednané schůzky byla pro žalobce připravena jedinečná pracovní nabídka. Podle městského soudu s ohledem na tyto okolnosti představovalo vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání zcela nepřiměřenou reakci na jeho lidsky pochopitelný omyl. Žalovaný pochybil, pokud odmítl jakkoliv zohlednit jak předchozí řádné plnění povinností žalobcem, tak i to, že žalobce sám aktivně kontaktoval úřad práce s omluvou a prosbou o nový termín. Tento postup odporuje současné judikatuře (např. rozsudek NSS z 11. 5. 2021, čj. 1 Ads 52/2021-31). Uchazeč o zaměstnání si musí plnit své zákonné povinnosti, vyřazení z evidence má však pro něj dosti tvrdé právní důsledky. Úmyslem zákonodárce při zakotvení možnosti vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání přitom bezesporu nebylo „trestat“ uchazeče za každé bagatelní pochybení.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Žalovaný (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, a to s odkazem na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Napadený rozsudek je podle něj postaven na nesprávné úvaze ohledně hodnocení jednání žalobce. Nelze přihlížet k tomu, že žalobci (dle jeho slov) termín „utekl“. Stěžovatel odkázal na rozsudek NSS z 9. 7. 2014, čj. 5 Ads 41/2014-19, s tím, že pouhá nepozornost nemůže být posouzena jako vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Žalobce nevedl žádné skutečnosti, které by takovým důvodem mohly být. Ve prospěch žalobce zde nelze hodnotit ani to, že mu byl termín stanoven s tříměsíčním odstupem. Bylo pouze na žalobci, jakým způsobem si termín zapamatuje či zaznamená. Úmysl není znakem dané skutkové podstaty. Pokud si žalobce požádal o zprostředkování zaměstnání, byl povinen plnit povinnosti uchazeče. Předmětem zprostředkování zaměstnání je též informační a poradenská činnost; nelze přistoupit k výkladu, že je nutné mít na stanovený termín vždy připravenou jedinečnou nabídku

pokračování

zaměstnání. Napadený rozsudek devalvuje individuální odpovědnost uchazečů o zaměstnání.

[6] Stěžovatel dále poukázal na to, že ve věci sp. zn. 1 Ads 52/2021 se jednalo pouze o třídní zpoždění uchazečky, v nynější věci žalobce kontaktoval úřad práce až 12. den, a to navíc jen elektronickou poštou. V odkazované věci si navíc uchazečka sama aktivně hledala nové zaměstnání. Stěžovatel si je vědom aktuální soudní praxe, nicméně judikaturu nelze aplikovat paušálně a je třeba přihlídnout k individuálním okolnostem každého případu. Byť se někdy aplikace zákona o zaměstnanosti může jevit tvrdá, úřad práce nemá zákonnou možnost ke zmírnění takové tvrdosti. Intenzita porušení povinnosti je pouze jedním z faktorů, které je třeba hodnotit. Ani skutečnost, že žalobce s úřadem práce doposud řádně spolupracoval, nemůže být důvodem ospravedlňujícím jeho jednání. Odpovědným přístupem žalobce nesvědčí, že s úřadem práce začal komunikovat až poté, kdy uplynula lhůta pro splnění zákonné povinnosti dle § 27 odst. 2 zákona o zaměstnanosti. Vzhledem k okolnostem dané věci se stěžovatel nedomnívá, že by omyl žalobce byl důvodem dle § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti. Zákon neumožňuje zohlednit byť jen jednodenní zpoždění. Stěžovatel taktéž zdůraznil, že pro naplnění dané skutkové podstaty není třeba opakovaného porušení povinností. Odkázal též na rozsudek NSS ze dne 13. 2. 2020, čj. 7Ads 541/2018-30, zdůrazňující povinnost uchazečů o zaměstnání dodržovat zákonné povinnosti.

[7] Městský soud podle stěžovatele okolnosti v dané věci hodnotil jednostranně ve prospěch žalobce; takto by bylo možné omluvit fakticky každé nesplnění povinnosti. Postup správních orgánů nebyl v dané věci nepřiměřený, a to ani s ohledem na důsledky vyřazení žalobce z evidence. Negativní dopady rozhodnutí pro žalobce byly způsobeny primárně nesplněním povinnosti žalobcem, a nikoliv následným postupem úřadu práce. K principu proporcionality stěžovatel uvedl, že sám zákonodárce s ohledem na formulaci zákona pokládá postup správních orgánů za proporcionální, navíc se jedná jen o jeden z principů, kterým jsou vázány. Důsledkem závěrů městského soudu je podle stěžovatele popření smyslu zákona. Napadený rozsudek je též nepřezkoumatelný, neboť městský soud mechanicky aplikoval judikaturu, aniž by blíže individuálně hodnotil daný případ. Městský soud neuvedl, na základě jakých konkrétních skutečností provedl v dané věci své zhodnocení, jakou jim přikládá váhu, a to zejména ve vztahu k tomu, že daný případ vykazuje významné odlišnosti oproti odkazovaným rozsudkům Nejvyššího správního soudu. Závěry městského soudu stěžovatel označil za neudržitelné a rozporné se zněním a smyslem zákona o zaměstnanosti.

[8] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li po 31. 3. 2021 před krajským (městským) soudem o věci specializovaný samosoudce, a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou

použitelné i po novele s. ř. s. zákonem č. 77/2021 Sb. (usnesení NSS z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4).

[10] Kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem pak lze považovat za přijatelnou především tehdy, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by tento soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (usnesení NSS z 29. 11. 2023, čj. 1 Azs 203/2023-48, bod 9 a tam citovaná judikatura).

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Žádná část kasační argumentace uplatněné v nyní projednávané věci podle Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení městského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva. Východiska městského soudu jsou naopak v souladu s ustálenou judikaturou, od níž Nejvyšší správní soud nemá důvod se odchýlit.

[13] V souvislosti s namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud žádné zásadní pochybení městského soudu neshledal. Má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být především zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené musí nalézt svůj odraz v odůvodnění dotčeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelné je tedy takové rozhodnutí, které nelze přezkoumat pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno.

[14] Napadený rozsudek netrpí ve smyslu ustálené judikatury (např. rozsudky NSS z 6. 2. 2020, čj. 5 Afs 344/2019-30, bod 16, a ze 4. 3. 2022, čj. 5 As 158/2021-36, bod 18, a tam citovaná judikatura) vadou nepřezkoumatelnosti, která by mohla vést k přijatelnosti kasační stížnosti. Z odůvodnění napadeného rozsudku je seznatelné, na základě jakých úvah městský soud dospěl ke svým závěrům. O tom ostatně svědčí již to, že stěžovatel proti závěrům městského soudu zformuloval věcné kasační námitky. Městský soud vysvětlil, na základě jakých okolností ke svým závěrům dospěl, a jak je hodnotil. Je tedy především patrné, na základě čeho městský soud dovodil, že pochybení žalobce nedosahovalo takové intenzity maření součinnosti, aby bylo nutno přistoupit k jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Jak je z odůvodnění napadeného rozsudku patrné, městský soud v rámci individuálního posouzení dané věci zohlednil především to, že žalobce si své (omylem vzniklé) pochybení uvědomil a sám úřad práce kontaktoval s omluvou a žádostí o nový termín. Z ničeho nevyplývalo, že by se sjednané schůzce snažil účelově vyhnout (resp. by neměl skutečný zájem se nechat zaměstnat). Předchozí povinnosti uchazeče o zaměstnání si plnil a městský soud zmínil i to, že schůzka byla sjednána až s tříměsíčním odstupem. Jistě je možné, že stěžovatel se zdůrazněním těchto okolností a jejich zhodnocením městským soudem nesouhlasí, nicméně lze jen těžko dovodit, že by odůvodnění napadeného rozsudku z hlediska individualizace případu a přezkoumatelnosti úvah vykazovalo vady svědčící přijatelnosti kasační stížnosti.

pokračování

[15] Ani další kasační argumentace stěžovatele přijatelnost kasační stížnosti nezakládá. V tomto ohledu je třeba předeslat, že judikatura Nejvyššího správního soudu již mimo jiné dovodila, že pokud se uchazeč o zaměstnání dopustil jednání uvedeného v § 31 zákona o zaměstnanosti, úřad práce vyřadí takového uchazeče teprve v situaci, kdy zohlednil individuální okolnosti posuzovaného případu (viz zejm. shora již zmíněný rozsudek ve věci sp. zn. 1 Ads 52/2021). Jak je přitom z již výše uvedeného zřejmé, městský soud takto postupoval, individuální skutkové okolnosti věci zjistil a shora nastíněným způsobem je vyhodnotil. Podstata kasační argumentace stěžovatele se pak týká právě posouzení těchto individuálních okolností plynoucích ze skutkových zjištění v dané věci a jejich vyhodnocení.

[16] Závěry městského soudu (učiněné v návaznosti na jeho skutková zjištění), které v kasační stížnosti stěžovatel zpochybňuje, jsou přezkoumatelné a logické. Městský soud tyto závěry navíc odpovídajícím způsobem zdůvodnil, a to s odkazem na příslušnou právní úpravu a za použití existující judikatury. Nejvyšší správní soud v projednávané věci proto k podstatě a východiskům odůvodnění napadeného rozsudku nemá výhrady svědčící přijatelnosti kasační stížnosti. I kdyby snad městský soud z hlediska sporných otázek dílčím způsobem pochybil, rozhodně by nešlo o hrubé pochybení při výkladu způsobem, který by vyžadoval zásah kasačního soudu (usnesení NSS ze dne 11. 8. 2023, čj. 8 As 120/2022-28). K tomu je třeba připomenout, že je to především krajský (městský) soud, který je oproti Nejvyššímu správnímu soudu povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek (rozsudky NSS z 1. 3. 2017, čj. 6 As 256/2016-79, bod 21, či z 13. 5. 2020, čj. 6 Afs 7/2020-52, bod 23).

[17] S ohledem na výše uvedené je tedy nutno uzavřít, že detailní posuzování dílčích otázek a hodnocení toho, zda některou z výše popsanych okolností měl městský soud zohledňovat či nikoli (a případně v jaké míře), stejně tak jako nakolik se dílčí okolnosti městským soudem použitých judikátů liší od dílčích okolností nynější věci, by pak popíralo samotný smysl institutu přijatelnosti kasační stížnosti, jak byl popsán výše. Sám stěžovatel ostatně v kasační stížnosti neuplatnil žádnou konkrétní argumentaci, proč by podle něj měla být daná kasační stížnost přijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53, a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce jako úspěšný účastník by měl právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, avšak podle obsahu soudního spisu mu žádné náklady v tomto řízení nevznikly. Proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. června 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu